



وزارت آموزش و پرورش

اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان غربی

شورای تحقیقات و پژوهش

عنوان:

«مجموعه مقالات پژوهشی استان آذربایجان غربی از سال

۸۷-۱۳۸۵»

گردآورندگان:

غلامرضا علی بابائی

یوسف جوانمرد

احمد بدآقلویی

علی اکبر سرمدی

بهار ۱۳۸۹

- ۵ اثر بخشی شورای معلمان و ارائه راهکارهایی جهت افزایش عملکرد آن در مدارس متوسطه استان آذربایجان غربی
- ۲۸ بررسی عوامل روانی- هیجانی- اجتماعی مؤثر بر رفتار بزهکارانه دانش‌آموزان بزهکار و مقایسه آن با دانش‌آموزان عادی دوره متوسطه استان آذربایجان غربی در سال تحصیلی ۸۶-۱۳۸۵
- ۵۵ بررسی تاثیر طرح آموزش خواندن با خانواده بر بهبود زندگی سوادآموزان دوره پایانی نهضت سوادآموزی استان آذربایجان غربی
- ۷۷ بررسی موانع مشارکت اولیاء در امور مدارس از دیدگاه مدیران و اولیای دانش-آموزان استان آذربایجان غربی در سال تحصیلی (۸۶- ۱۳۸۵)
- ۱۱۲ بررسی میزان شیوع ناتوانی های یادگیری در دانش آموزان مقطع ابتدایی
- ۱۳۷ بررسی اثر بخشی فعالیتهای پرورشی (تاثیر فعالیتهای پرورشی بر حصول اهداف آموزش و پرورش) از دیدگاه مدیران، معاونان و مربیان پرورشی
- ۱۶۴ تهیه نورم میزان شده از تواناییهای جسمانی و مهارتی دانش‌آموزان دختر و پسر دوره‌های سه گانه تحصیلی استان آذربایجان غربی
- ۱۸۱ مقایسه مسئولیت‌پذیری، روحیه همکاری، سلامت عمومی، رضایت از زندگی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان مدارس شبانه‌روزی و روزانه استان آذربایجان- غربی
- ۲۰۷ تعیین میزان آگاهی آموزگاران دوره ابتدایی از نقش تربیتی بازیهای دبستانی
- ۲۳۹ شناسایی منابع درآمد جدید در آموزش پرورش استان آذربایجان غربی و راههای حصول به آنها و مدیریت منابع مالی موجود
- ۲۷۷ بررسی موانع بهره گیری از فعالیتهای آزمایشگاهی در تدریس دروس علوم پایه دبیرستان‌های استان آذربایجان غربی در سال تحصیلی (۸۷- ۱۳۸۶)
- ۳۰۹ بررسی مشکلات موجود و ارائه راهکارهای لازم برای توسعه مدارس هوشمند در استان آذربایجان غربی از دیدگاه معلمان در سال تحصیلی (۸۸- ۱۳۸۷)

علم را با نگارش در زنجیر کنید^۱

پیش گفتار

رسول گرامی اسلام (ص)

بدون شک یکی از راه‌های گسترش تولید علم در جامعه استفاده از نتایج پژوهشی محققان است. استفاده از یافته‌های تحقیقات نشان دهنده ارتقاء سطح بلوغ و زمینه‌ساز تحول در حوزه علم و دانش در جامعه خواهد بود.

آموزش و پرورش به واسطه ماهیت، وسعت دامنه عمل، پیچیدگی، زیر بنا بودن و تاثیرگذاری بالای آن بر بخشهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی اهمیت فوق العاده‌ای داشته، پژوهش‌های آموزشی نیز با توجه به پویا و متحول بودن نظام آموزشی از اهمیت و حساسیت خاصی برخوردار است. از آنجا که اراده همگان در جهت توسعه و پیشرفت کشور قرار گرفته، لازمه این عزم ملی، توجه به امر پژوهش، الزامات، مقتضیات و مشکلات پیش روی آن می‌باشد.

در این میان اشاعه یافته‌های پژوهش از جمله راهکارهای عملی است که می‌تواند راه را برای کیفیت بخشی و رفع موانع موجود هموار سازد. برای رسیدن با این هدف گروه تحقیقات و پژوهش اداره کل آموزش و پرورش استان تلاش نموده است تا تلخیص پژوهش‌های انجام یافته در حوزه خود را در قالب کتاب، لوح فشرده و برگزاری همایش منتشر نماید.

امید است در سالی که مزین به نام هفت مضاعف، کار مضاعف است، این گزیده بتواند مورد توجه محققان، برنامه ریزان، مدیران و دانشجویان قرار گیرد.

در پایان بر خود فرض می‌دانم از تلاشهای کلیه همکاران خصوصاً معاون محترم پشتیبانی، کارشناسان محترم گروه تحقیق و پژوهش و محققان گرانقدر استان که امکانات لازم را برای تهیه و چاپ این کتاب فراهم نمودند تشکر و تقدیر نمایم.

معاون پژوهش، برنامه‌ریزی و نیروی انسانی

عنوان:

اثر بخشی شورای معلمان و ارائه راهکارهایی جهت افزایش عملکرد آن در مدارس متوسطه استان آذربایجان غربی
پژوهشگر: رقیه وحدت^۱

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی اثر بخشی شورای معلمان و ارائه راهکارهایی جهت افزایش عملکرد آن در مدارس متوسطه استان آذربایجان غربی می باشد. آزمودنیهای شرکت کننده در پژوهش ۱۵۰ نفر از اعضاء شورای معلمان، همچنین به تعداد ۱۵۰ صورت جلسه از شورای معلمان بود که به صورت تصادفی طبقه ای انتخاب شدند. داده ها بوسیله پرسشنامه افزایش عملکرد شورای معلمان و اطلاعات موجود در صورتجلسات شورای معلمان جمع آوری گشت و در یک طرح توصیفی از نوع زمینه یابی با آزمونهای آماری تحلیل رگرسیون چند متغیری، تحلیل عاملی، آزمون U مان ویتنی و بینامینال و تجزیه و تحلیل گشت. یافته های پژوهش نشان داد، بطور کلی اثربخشی شورای معلمان در مدارس متوسطه (پسرانه و دخترانه) استان آذربایجان غربی ضعیف بوده و از نظر آماری هیچ یک از ۱۷ بند وظایف شورای معلمان که در آیین نامه اجرایی مدارس ذکر شده، بجز بند ۱، ۹ و آنهم تنها در مدارس متوسطه دخترانه معنی دار نبوده است. میزان اثربخشی در مدارس متوسطه دخترانه و پسرانه در بندهای ۱، ۲، ۶، ۷، ۸، ۱۳، ۱۲ به طور معنی داری متفاوت بوده و در بندهای ۱۷، ۱۶، ۱۵، ۱۴، ۱۱، ۱۰، ۹، ۵، ۴، ۳ تفاوت معنی دار نبوده است.

در نهایت مشخص شد که دادن امتیازات فردی (۰/۱۸)، شرایط برگزاری و اداره جلسات (۰/۲۹)، رعایت نظم و انضباط (۰/۱۸)، واگذاری اختیارات در برنامه ریزی درسی، ۰/۲۱ و واگذاری اختیارات در برنامه ریزی آموزشی، ۰/۲۰ در افزایش عملکرد شورای معلمان موثر بوده است و با نسبتهای مذکور، افزایش عملکرد شورای معلمان را تبیین می کند.

^۱ - عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارومیه

مقدمه

مدرسه از مهمترین نهادهای اجتماعی، تربیتی و آموزشی و اصلی‌ترین رکن تعلیم و تربیت است که به منظور تربیت صحیح دانش‌آموزان در ابعاد دینی، اخلاقی، علمی، آموزشی، اجتماعی، کشف استعدادها، هدایت و رشد متوازن روحی و معنوی، جسمانی آنان بر اساس اهداف مصوب دوره‌های تحصیلی برابر ضوابط و دستورالعملهای وزارت آموزش و پرورش تأسیس و اداره می‌شود. یکی از مهمترین ارکان و شوراهای مدرسه شورای معلمان است. شورای معلمان به منظور بحث و تبادل نظر و هماهنگی در امور آموزشی و پرورشی و اداری مدرسه و تأمین مشارکت معلمان در حسن جریان آموزشی و پرورشی و اداری مدرسه، با شرکت همه معلمان، مربیان و مشاوران مدرسه تشکیل می‌گردد. از جمله وظایف شورای معلمان که در ۱۷ بند تنظیم شده است؛ بررسی و تبادل نظر پیرامون چگونگی افزایش اثربخشی روشهای تدریس، تلاش در ارتقای کیفیت برنامه‌های آموزشی و پرورشی و بررسی علل افت تحصیلی دانش‌آموزان و برنامه‌ریزی برای کاهش آن، بحث و تبادل نظر درباره محتوای کتابهای درسی و انعکاس آن به مسئولین ذیربط از طریق مدیر مدرسه و ... می‌باشد که طبق ماده ۱۶ آیین‌نامه اجرایی مدارس ریاست شورای معلمان به عهده مدیر و در غیاب مدیر به عهده نایب رئیس است که توسط شورای معلمان تعیین می‌شود. مدیر مدرسه مسئول تعیین دستور جلسات و پیگیر اجرای تصمیماتی است که توسط اکثریت اعضای شورای معلمان اتخاذ می‌شود. (آیین‌نامه اجرایی مدارس، ۱۳۷۹).

تحقق اهداف متعالی آموزش و پرورش، لزوم توجه به روحیات و ویژگیهای متفاوت فراگیران، تفاوتهای ناشی از شرایط جغرافیایی و فرهنگی، محدودیت منابع و امکانات و تحولات روزافزون ناشی از پیشرفت فزاینده علم و تکنولوژی ایجاب می‌کند که اداره امور مدارس مبتنی بر افزایش قدرت تصمیم‌گیری، استقلال نسبی، انعطاف‌پذیری و بکارگیری روشهای غیرمتمرکز و مشارکت جویانه باشد تا بتواند پاسخگوی نیازها و انتظارات جامعه و مردم آن باشد و از طرف دیگر بتواند فضای عمومی مدرسه را پویا، کارآمد و فعال نموده و توانمندیها و خلاقیتهای مدیران، معلمان و دانش‌آموزان را به خوبی شکوفا و متجلی سازد. برای تحقق این امر باید شرایطی را فراهم آورد که مدارس در استفاده از امکانات درونی و بیرونی خود تا حد زیادی از اختیار و استقلال برخوردار باشند و به تدابیر و تصمیم‌های نهادهای داخلی خود همچون شوراها و بالاخص شورای معلمان بیشتر بها دهند. یکی از دلایل اساسی تشکیل و برپایی جلسات شورای معلمان در مدارس، تأمین مشارکت معلمان در جریان آموزش و پرورش و